

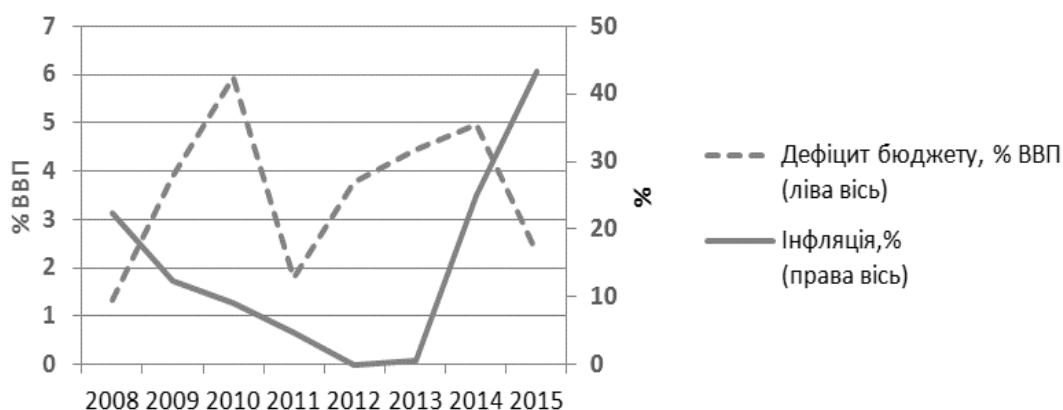

Рис.1 Співвідношення динаміки дефіциту бюджету і темпу інфляції в Україні протягом 2008-2015 рр.

Складено на основі даних [3]

Швидка ліквідація бюджетного дефіциту, не підкріплена реальними кроками в напрямку стабілізації самої економіки, лише ускладнює і без того важку фінансову ситуацію в країні. Отже, для виходу економіки з кризи необхідно, по-перше, значно підвищити питому вагу інвестицій в пріоритетні галузі економіки, стратегічно важливі та рентабельні проекти, по-друге, виділити державні інвестиції в окремий бюджет – бюджет розвитку, заснований на концепції підтримки та розвитку інвестиційних пріоритетів. Використання керованої емісії на фінансування інвестиційних проектів не несе в собі таких негативних наслідків, як її спрямування на фінансування поточних видатків бюджету (звичайне "проїдання" коштів). Адже внаслідок зростання інвестицій повніше завантажуються існуючі та створюються нові виробничі потужності, що зменшує інфляційний сплеск унаслідок емісії. Інвестиції також дають можливість отримати реальні доходи підприємствам та їх працівникам, що в підсумку дасть змогу збільшити реальні доходи і бюджету. Саме цей шлях, надаючи поштовх економічному зростанню, допоможе вирішити і інфляційну проблему на тривалу перспективу.

Список використаних джерел:

1. Keynes John M. The General Theory of Employment Interest and Money / John M. Keynes. – London: As reprinted in Keynes' Collected Writings, Vol. VII, 1936. – 263 p.
2. Найденов В.С. Инфляция и монетаризм. Уроки антиинфляционной политики / В. С. Найденов, А. Ю. Сменковский. - Б.Ц.: ОАО «Белоцерковская книжная фабрика», 2003. - 352 с.
3. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.

УДК 336.02:336.3

Паєнтко Т.В.

*д.е.н., доцент, професор кафедри фінансів
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

**ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД БЮДЖЕТНОГО ІНВЕСТИВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО
ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ В УКРАЇНІ**

Важливим та водночас суперечливим інструментом бюджетного фінансування є бюджетні інвестиції. Бюджетне фінансування інвестиційних проектів полягає у державному фінансуванні інвестицій, пов'язаному з виділенням бюджетних коштів для забезпечення інвестиційної та інноваційної діяльності. Бюджетні інвестиції можуть здійснюватися у вигляді фінансування державних капітальних вкладень, проектного фінансування інвестиційних проектів, придбання частки акцій чи прав участі в управлінні підприємством. В умовах економічної кризи бюджетні інвестиції повинні відігравати стабілізуючу роль та сприяти економічному розвитку держави. В. Ейстерлі та С. Ребело зауважують, що головне призначення бюджетних інвестицій полягає у розвитку інфраструктури, що в цілому позитивно впливає на соціальний та економічний розвиток країни [1]. Попри необхідність бюджетних інвестицій в Україні їх ефективність залишається дуже низькою, особливо якщо вести мову про спрямування бюджетних коштів на фінансування інноваційних розробок, оскільки більшість з них так і не вийшла на етап комерціалізації. Суспільне призначення бюджетних інвестицій полягає у забезпеченні економічного зростання та стабілізації економічних процесів через державні інвестиції в пріоритетні галузі національної економіки, однак тоді постає питання яким чином визначити таку пріоритетність та як при цьому не порушити умови економічної конкуренції.

В Україні бюджетні інвестиції здійснюються через фінансування державних цільових програм, інвестиційних проектів, надання субвенцій та бюджетних кредитів. Здійснення інвестицій через фінансування державних програм має як переваги, так і недоліки. Серед основних переваг можна назвати чітко регламентоване цільове спрямування бюджетних коштів. Однак, як свідчать результати аудиту використання бюджетних коштів, їх ефективність є досить низькою. Частково низька ефективність закладається на етапі формування програми внаслідок низької якості її підготовки, частково – неповним або несвоєчасним фінансуванням всіх етапів програми. Фінансування інвестиційних проектів за рахунок бюджетних коштів передбачає конкурсний відбір найефективніших та найнеобхідніших проектів на певному етапі розвитку економіки. Проте внаслідок відсутності чітко окреслених пріоритетів розвитку держави та непрозорість процедури конкурсного відбору (у тому числі і через відсутність єдиних стандартів), бюджетні кошти не завжди використовуються ефективно і в цій сфері.

Різновидом фінансування інвестицій за рахунок бюджету є бюджетний кредит, який передбачає надання коштів на платній та поворотній основі (але на пільгових умовах, наприклад, за нижчими відсотковими ставками) державним підприємствам на здійснення інвестиційних проектів. Такий кредит вважається інвестицією, оскільки кошти перебувають у розпорядженні держави як одного власника. Однак питання щодо ефективності відбору проектів на надання бюджетних коштів (незалежно від того чи це кредит чи інвестиція у чистому вигляді) залишається невирішеним.

Слід зазначити, що бюджетні кошти для здійснення інвестицій активно використовують і за кордоном, однак практика їх надання дещо відрізняється від української. Головна відмінність полягає у тому, що бюджетні кошти рідко виділяються на умовах 100% фінансування інвестиційного проекту. Набагато частіше надання бюджетних коштів здійснюється на умовах співфінансування (Бельгія, Ізраїль, Фінляндія, Чилі). Співфінансування інноваційних проектів дало можливість Фінляндії за 15 років такої практики створити потужну венчурну індустрію [2]. Аналогічний успіх практика співфінансування мала в Нідерландах, Бельгії, Ізраїлі.

Успішним є досвід надання прямих бюджетних інвестицій і в США, де вони спрямовувалися на підтримку малого інноваційного бізнесу. Кошти надавалися на умовах бюджетного кредиту під низькі відсотки. Усім федеральним агентствам, бюджет яких на наукові дослідження і розробки перевищував 100 млн дол. США, законодавчо була закріплена обов'язкова участь у програмі SBIR (Small Business Innovative Research) [3]. В результаті реалізації зазначеної програми США досягли високого рівня розвитку малого бізнесу, у тому числі й інноваційного.

Таким чином, досвід економічно розвинених країн свідчить, що направлення бюджетних інвестицій в точки росту економіки забезпечує стабільний розвиток національних економік та стійкі позиції країн на світовому ринку. Це відбувається не тільки за рахунок розвитку пріоритетних галузей економіки, але і за рахунок стимулювання сукупного попиту в цілому. На наш погляд, імплементація зарубіжного досвіду бюджетного інвестування в Україні цілком можлива і доцільна, особливо в частині практики співфінансування інвестиційних проектів. Впровадження такої практики в Україні сприятиме підвищенню ефективності використання бюджетних коштів та зниженню ризику корупції.

Список використаних джерел:

1. Easterly W. Fiscal Policy and Economic Growth: an Empirical Investigation / W. Easterly, S. Rebelo // Journal of monetary economics. – 1993. – №32 (3). – P.47–58.
2. Рубан О. Страна победившего хайтека / О. Рубан // Эксперт. – 2004. – № 20 (421). – С. 64-67.
3. Лобас І. Зарубіжний досвід державної підтримки венчурного інвестування інноваційної діяльності / І. Лобас // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України . – 2012 . – № 1 . – С. 200.

УДК 336. 14: 352 (045)

Патута О.

студентка 4 групи 4 курсу

Інституту економіки та менеджменту

Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

*Науковий керівник - **Проць Н. В.***

к. е. н., доцент кафедри фінансів та оподаткування

Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

МІЖБЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ДЛЯ ЇХ ВИРІШЕННЯ